

د بڼه خوراکه گټه په لاندی ډول خلاصه کیری

- ۱- باکیفیته خوراک د څاروی حاصلات او طاقت زیاتوی.
- ۲- د بڼه کیفیت خواره حامله څارویو ته ډیر لازم دی.
- ۳- د بڼه کیفیت خواره د څارویو وار راورلو د پاره ډیر ضروری دی.
- ۴- هغه نر څاروی چه د نسلگیری د پاره استعمالیری باید حد اقل ۴ هفتی مخکی د نسلگیری د موسم څخه ورته بڼه خواره ورکړل شی.
- ۵- د بڼه کیفیت خواره د څارویو د محصولاتو کیفیت لوړه وی.
- ۶- د بڼه کیفیت خواره د وجود د ضرورت مواد پوره کوی.
- ۷- د بڼه کیفیت خواره څارویو ته د ډیر امراضوڅخه مخنیوی کوی.
- ۸- بڼه خواره بڼه محصولات.

د چنجیو په مقابل کی مبارزه

گرانو مالدارانو مخکی له دی چه ژمی شروع شی تا سو د خپل څارویو د صحت، د محصولاتو د لوړولو او چاغښت لپاره د چنجیو ضد درمل ورکړی. باید وویل شی چه په کال کی دوه ځله د چنجیو ضد درمل ورکول خپلو څارویو ته مه هیروی. خپلو څارویو ته د چنجیو ضد درملو د ورکولو په وخت کی د رمی سپی هیر نه کړی. بڼه درمل او باکیفیته واکسین دافغانستان د وترنرانو اتحادیه د کلینیکونو څخه لاسته راوړلی شی.

بوتولیسم Botulism

نوعی توکسیمی حاد و کشنده در انسان و حیوان است و گسترش جهانی دارد و به علت غذا های آلوده و خوب نگهداری نشده ایجاد میشود.

عوامل ایجاد کننده بیماری نوع باکتری بنام کلوستریدیوم F, E, D, C, B, A و G هستند که توسط کلستریدیوم بوتولنیوم (Clostridium botulinum) تولید میشوند. این بیماری در پرندگان و گاو ها به ترتیب به نام های گردن کج (Limber neck) و لمزیکت (Lamziekte) در گاو های افریقائی جنوبی یاد میشود. کلستریدیوم بوتولنیوم در خاک، رسوبات دریائی، در حیوانات و ماهی ها زنده می ماند و تکثیر می یابد. این بکتری در شرایط غیر هوازی در مواد غذایی تکثیر میشود و زهر تولید میکند. مسمومیت در اثر مصرف مواد غذایی آلوده که در شرایط نامساعد نگهداری شده باشند، در انسان و حیوان ایجاد شده میتواند. استفراغ، درد های بطنی، علائم عصبی، تیره شدن بینائی، فلج ناقص، مشکلات تنفسی، مرگ در مدت چند ساعت و یا چند روز از جمله علائم این بیماری در انسانها و علائم آن در حیوانات فلجی کامل عضلات، مشکل در غذا خوردن، فلج کامل پیش رونده و لرزش در طیور میباشد. وقایه حیوانات ذریعه واکسین امکان پذیر است و همچنان کنسرف در بچجال نگهداری شوند. گرم نمودن کامل و یا حذف کنسرف های مواد خوراکه نیز در جلوگیری از مرض کمک می کند.

تیتانوس

د تیتانوس ناروغی د انسان او حیوان په مینځ کښی یوه مشترکه ناروغی ده. یو یونانی پوه عالم د بقراط په نامه د ډیر پخوا څخه ددی ناروغی د نښی او علامی څخه راپور ورکړی ؤ. چه کلستریدیوم تنائی (Clostridium tetani) یوگرام مثبت بکتری دی چه د دی ناروغی د عامل په توگه پژندل شوی او دغه مریضی د جامو د تړلو په نوم هم یادیری. باید وویل شی چه د دی ناروغی د عامل په مقابل کښی انسان او ټول څاروی په خاص ډول آسونه ډیر حساس دی ولی پیشوگانگی او پرندگانی د عامل په مقابل کښی مقاومت لری. نیکلایر (Nicolayer) په کال ۱۸۸۴ د دی ناروغی عامل له خاوری څخه جلا کړ. انسان د زخم له لاری د ککړ شوی خاوری او حیوانی کود پذیریه اخته کیری ولی نوی تولید شوی خوسکیان د نوم له لاری کله چه د ککړ شوی چاره پواسطه غوڅ شی، مبتلا کیدای شی.

د مریضی عامل کوم تهجمی رول نلری ولی باید وویل شی چه دغه بکتری یا یو نوع زهر تولیدوی چه دغه زهر د عصبی مسیر او د (C.N.S) رسپیتورونه (Receptors) تر تاثیر لاندی نیسی او له منځه ئی وری. هر کال د دی ناروغی پواسطه ۸۰۰ زره ماشومان او میندی خپل ژوند له لاسه ورکوی. د دی بیماری د مخنیوی په خاطر باید د تیتانوس د واکسین څخه کار واخستل شی. جبری واکسناسیون باید په انجونو او ځوانو پیغلوکښی مخکی له واده څخه او د حاملگی په وخت تطبیق شی. د واکسین تطبیق په آسونو کښی د ۳۰۰۰ واحد په اندازه د Antitoxin څخه وروسته د جراحی او یا د زخم کیدو په وخت کی سرته ورسیری او په کره آسونه کښی له ۳-۴ میاشتی څخه وروسته واکسین تطبیق شی.

بیماری نیوکاستل (Newcastle diseases)

این بیماری گسترش جهانی دارد و از پرندگان آلوده به افراد که در محل کار به همچو پرندگان آلوده در تماس آیند، مبتلا و از طریق آنها به انسان های دیگر انتقال می یابد. باید متذکر گردید که این بیماری به نامهای مختلف از قبیل، تب نیوکاستل (Newcastle Fever)، طاعون کاذب طیور (Pseudo pest) یاد میشود.

عامل ایجاد کننده بیماری یکنوع ویروس که از خانواده پارامیکسویریده (Paramyxoviridae) است، میباشد. مخزن طبیعی بیماری، پرندگان وحشی و اهلی شده اند. انتقال عفونیت از طریق تنفس که دارای قطرات کوچک (Aerosols) عفونی اتفاق می افتد در فارم های مرغداری اکثراً ذریعه کارکنان و تماس با وسایل آلوده و یا در هنگام واکسین کردن چوپه های مرغ امکانات مبتلا شدن بیشتر میباشد.

علائم بیماری اکثراً با خونریزی ایجاد سردردی و بی حالی شروع گردیده و همچنان احتمالات التهاب مغز نیز (در گزارش های از امریکاه) موجود بوده.

در مورد کنترل وقایه بیماری باید یاد آور شد که از همه اولتر باید شرایط حفظ الصحوی بطور جدی رعایت گردد و از جانب دیگر مرغهای بیمار باید از همدیگر جدا گردند و از وارد کردن مرغها از کشور های آلوده باید جلوگیری کرد، و همچنان واکسناسیون بصورت علمی تطبیق گردد.

فراموش نباید کرد که آن‌ده حیواناتی که در مقابل ادویه مذکور عوارض جانبی و عوارض زهری داشته باشند از تحویز آن جلوگیری بعمل آید.

معالجه بعضی از امراض جلدی ذریعه شامپو های طبی

استفاده از شامپو ها در کلینیک های ساحوی و ترنری (VFUs) برای شستشوی حیوانات در تداوی بعضی از امراض جلدی مانند پوستک دادن جلد، خارش جلدی، ضخیم شدن جلد و امراض قارچی جلدی مفید تمام میشود. یکی از این شامپو هایکه در تداوی امراض جلدی از آن استفاده بعمل می آید قرار ذیل است:

- ۱- گوگرد (Sulfur): گوگرد یا سلفر بخاطر تداوی بعضی امراض جلدی حیوانات در شامپو ها و پماد ها موجود بوده و استفاده اعظمی دارد اثرات آن طور ذیل خلاصه میشود.
- گوگرد تحریک کننده و آلوده کننده نمی باشد.
- استفاده آن در حیوانات بزرگ و کوچک بی خطر است
- دارای اثر ضد خارش، ضد باکتری، ضد قارچ و ضد پرازیت می باشد.
- یک شستشو دهنده ملایم فولیکولی بوده، چربو برنده نمی باشد.
- همه روزه توصیه نمی شود (برای شستشو)
- جهت تداوی شوره خشک (پوستک) مورد استفاده قرار میگیرد.
- انواع شامپو های طبی ایکه در بازار به فروش میرسند قرار ذیل اند:

۱- شامپو سبالیت Sebalyt shampoo

۲- شامپوی نوسال تی Nusal-T shampoo

۳- سبیلوکس Sebolut shampoo

۴- شامپوی آرسیب تی Allerseb-T shampoo

قبل از شستشوی باید شامپو به مدت ۳ تا ۵ دقیقه بروی موضع باقی بماند.

۱- گوگرد Sulfur: گوگرد یا سلفر بخاطر تداوی بعضی امراض جلدی حیوانات در شامپو ها و پماد ها نیز موجود بوده و استفاده اعظمی دارد.

- گوگرد تحریک کننده و آلوده کننده نمی باشد.
- استفاده آن در حیوانات بزرگ و کوچک بی خطر است
- دارای اثر ضد خارش، ضد باکتری، ضد قارچ و ضد اشگل می باشد.
- یک شستشو دهنده ملایم فولیکولی بوده، چربو برنده نمی باشد.
- همه روزه توصیه نمی شود (برای شستشو)
- جهت تداوی شوره خشک (پوستک) مورد استفاده قرار میگیرد.

اثرات تغذیه در بلند بردن قدرت باروری گاوهای شیری

جیره غذایی که در اختیار گاو های شیری قرار داده میشود باید متناسب با احتیاجات بدنی و تولیدی آنها باشد. زیرا هر گونه افراط و تفریطی در این مورد قدرت باروری حیوان را تحت تاثیر قرار خواهد داد. بنا برین در صورتیکه گاوهای شیری در شرایط مناسبی در زمان رشد، نمو و تولید شیر قرار دارند، نباید یک داکتر و ترنر نگران قدرت باروری گاو از لحاظ تغذیه باشد. ولی وقتی جیره غذایی متوازن نباشد و تامین کننده نیاز های جسمانی و تولیدی گاو ها و غناچی ها نباشد حالت بوقه طلبی (فحلی) در حیوان به تعویق افتاده و حیوان به وقت معین خود آبستن نگردیده و در نتیجه تولید گوساله نقصان پیدا کرده و گوساله ایکه متولد گردیده نیز سالم در حد اقل انتظار نمی باشد. از طرف دیگر غذای زیاد و بیش از حد مورد احتیاج موجب چاق و جمع شدن شحم در لگن خاصره شده که در نتیجه این حالت نیز باعث نازائی میگردد.

موارد استعمال لیوا میزول ۵,۷%

این دسته از دواها بر ضد پرازیت های داخلی غرض معالجه پرازیت های وریدی و سیستم هاضمی گاو و گوسفند و همچنان بر ضد پرازیت های بالغ و نابالغ نیز موثر میباشد.

و هر میلی لیتر آن در ترکیب خود به اندازه ۵,۷ میلی گرام لیوآمیزول هیدروکلوراید میباشد. دوز اساسی آن به مقابل هر کیلو گرام وزن بدن به اندازه ۵,۷ میلی گرام لیوآمیزول میباشد.

سالمونلوز (Salmonellosis)

سالمونلوز عامل شایع مسمومیت های غذایی باکتریایی در سراسر جهان است. سایر اسامی آن عبارت است از مسمومیت غذایی سالمونلایی (Salmonella Food Poisoning) و پاراتیفوز روده ای (Enteric Paratyphosis).

بیش از ۱۸۰۰ سروتیپ (Serotype) سالمونلا که ایجاد مسمومیت غذایی می کنند، وجود دارد و عامل آن زیر مجموعه باکتریها است. شیوع سروتیپ ها انفرادی به طور دایم در حال تغییر است. این بیماری در ایران وجود دارد. عواملی که شیوع سالمونلا را در حیوانات افزایش می دهند عبارت اند از:

- دامپروری با روش متراکم،
- تجمع حیوانات در یک نقطه (Congregation)،
- گرسنه نگهداشتن حیوانات،
- نقل و انتقال حیوانات،
- آلودگی غذا و آب حیوانات و غیره
- خصوصیات سالمونلا که سبب مشکل شدن جلوگیری و کنترل این عامل بیماری را در حیوانات می شود عبارت اند از:
- در خارج از بدن میزبان به مدت طولانی زنده می ماند.
- تنوع میزبانها
- تنوع سروتیپ های (Serotypes) سالمونلا.
- دفع کننده گان سالمونلا در ترشحات بدن که شامل این موارد است:
- الف: دفع کننده گان دارای نشانه های کلینیکی
- ب: دفع کننده گانی که در دوران نقاهت به سر می برند
- ت: حاملانی که دفع تناوبی سالمونلا دارند
- ج: حاملانی که تشخیص آنها مشکل است (نشانه های کلینیکی ندارند)
- باکتری می تواند عامل مقاوت (R-factor) نسبت به پادزیست ها را به سایر باکتریها انتقال دهد.

معالجه بعضی از امراض ذریعه شامپو هایکه در ترکیب خود مواد کیمیایوی دارند

استفاده از شامپو ها در کلینیک های ساحوی و ترنری VFUs برای شستشوی حیوانات بخاطر تداوی بعضی امراض جلدی پوستک دادن جلد، خارش جلد، ضخیم شدن جلد و امراض قارچی جلد اشکل شامپو ادویه جات.